

AUŠRA RIMKUTĖ-GANUSAUSKIENĖ

Lietuvių kalbos institutas

(Ne)paprastas aprangos pavadinimų pasaulis

Bėgant šimtmečiams mūsų apranga keitėsi. Šiandien galime vilkėti tokiais drabužiais, kurie padeda palaikyti tinkamą kūno temperatūrą sportuojant, vertina sveikatos ar emocinę būklę, rodo organizmo pokyčius, padeda išsimiegoti, matuoja sudegintų kalorijų kiekį, nustato širdies ritmo ir kvėpavimo dažnį, keičia spalvą ir pan. Taigi, naujos ir pažangios technologijos, mokslo laimėjimai sparčiai veržiasi ir į aprangos sritį. O kas su jomis skverbiasi į lietuviškus aprangos pavadinimus? Esama teigiančių, kad tai atskiras paslaptingos kalbos, kurią supranta tik patys mados ekspertai ir mados sekėjai ar puošėivos, pasaulis.

Aprangos pavadinimų¹ pasaulis įvairialypis, atspindintis savitą tam tikros visuomenės kultūrą, tradicijas, kartu ir pasaulio pažinimą. Turime ir savos kalbos pavadinimų (*apatinukas, apavas, diržas, kelnės, kepurė, kojinė, liemenė, liemenėlė, marškiniai, milinė, palaidinė, sijonkelnės, skara, skranda, skrybėlė, švarkas, tamprės*), ir skolintų: senųjų, tikrųjų, skolinių (*batai, paltas, suknia, sijonas, šalikas, šliurės*), tarptautinių pavadinimų (*abitas, arnotas, beretė, bolero, džinsai, frakas, golfas, kostiumas, pončas, sutana, tunika*), svetimybių (*aptiažkės, boifriendai, bodis, bodžiukas, chinosis, kileriai, maikė, tr(i)usikai*), vykusių (*glaustinukas, kelnaitės, kroksai, siaustinukas, siaurikės, šliaužtinukas, tamprės, trumpikės*) ir nevykusių (*juostinaitės, ploneklis, siaurinaitės*) naujažodžių ar naujadarų. Retkarčiais pasitaiko ir vienas kitas verstinis ar metaforinės kilmės pavadinimas (*cigaretetės, katyčių kulniukai* ir kt.). Kai kurie aprangos pavadinimai turi sinonimų (*korsetas – juosmenėlė; kroksai – kiaurabačiai, kiaurakaliošiai, skylėbačiai; avalynė uždėtine jungtimi – oksfordai, rišeljė, balmoralai; aukštakulniai – aukštakulniai batai; godė – godė sijonas*). Taigi, šio įvairialypio aprangos pavadinimų pasaulio centre įsitvirtinę nekintantys, tradiciškai vartojami pavadinimai, o aplink telkiasi įvairuojantys ir nauji. Pasižvalgykime po šį (ne)paprastą aprangos pavadinimų pasaulį.

Rudenį, vis dažniau lyjant, iš spintų ne vienas išsitraukiame neperšlampamą apsiaustą, greičiausiai nesusimąstydami, kad apsiaustų esama be galo įvairių ir vadinami jie gali būti skirtingai. Pavadinimo kilme išsiskiria klasikinis neperšlampamas apsiaustas **makintošas** (angl. *mac(k)intosh* < *Charles Macintosh*, TŽŽ 2013: 502)². Pavadinimas nelietuviškas, eponiminis³. Jis atsirado iš škotų chemiko Čarlzo Makintošo (Charles

¹ Aprangos pavadinimais laikomi siūtų, megztų, nertų ar kitu būdu gaminamų dirbinių, kuriuos dėvi žmogus, pavadinimai, taigi, ne tik drabužiai, bet ir avalynė, galvos apdangalai ir pan.

² Šiuo žodžiu dar vadinamas bendrovės „Apple“ kompiuteris (NSDB).

³ Eponiminiais aprangos pavadinimais laikomi iš tikrinių žodžių, pavyzdžiui, vardo, pavardės, vietovardžio ir pan., padaryti vientisiniai pavadinimai, taip pat tokie sudėtiniai aprangos pavadinimai, kurių dėmuo ar dėmenys gali būti padaryti iš tikrinio žodžio (plačiau žr.: Rimkutė-Ganusauskienė 2023a: 16; 2023b: 122–141).

Mackintosh, 1766–1843), atsitiktinai išradusio neperšlampamą audinį apsiaustams siūti, pavardės. Pasakojama, kad mokslininkas dirbdamas laboratorijoje švarko rankovę išsitėpė kaučiuku. Kai namo grįžo per lietų, pastebėjo, kad sutepta rankovė liko sausa. Kaip tik dėl to chemikui kilo mintis atlikti įvairius tyrimus su kaučiuku ir audiniu. Po metų, apie 1823-uosius, jis užpatentavo audinį, nepraleidžiantį vandens. Taigi, kiek daugiau nei prieš du šimtus metų buvo pasiūtas pirmasis guma impregnuotas apsiaustas nuo lietaus. Tada jis dar nebuvo tobulas – drėgmė vis tiek skverbėsi per siūles, audinys šaltyje kietėjo, o saulėje tapdavo lipnus, nepraleido oro ir skleidė nemalonų kvapą. 1843 m. mokslininkas patobulino audinį. Apsiaustų siuvimas iš guma impregnuoto audinio tuo metu buvo reikšmingas įvykis aprangos srityje. Drabužio pavadinimas *makintošas*, nors terminologijos požiūriu nėra pakankamos motyvacijos, jamžina ne tik svarbų aprangos srities įvykį, bet ir šio įvykio kūrėją.

Iš pavardžių atsiradusių aprangos pavadinimų vartojame ir daugiau. Iki kelių siauros ir paprastai nuo kelių į viršų platančios kelnės vadinamos nelietuviškos kilmės žodžiu *galifė* (pranc. *gallifet* < *de Galiffet*, TŽŽ 2013: 283). Drabužio pavadinimas kilo nuo prancūzų generolo Galifė (Gaston Auguste de Galliffet, 1830–1909) pavardės. Šios kelnės buvo pasiūtos jam vykti į Prancūzijos vyriausybės pokylį. Kadangi generolo šlaunis per karą buvo sužeista, jis negalėjo dėvėti priglundančių kelnų, todėl buvo pasiūtos išskirtinio kirpimo kelnės – laisvos ties klubais ir labai susiaurėjančios nuo kelių. Po pokylio tokios kelnės imtos siūti prancūzų kariuomenei ir tapo karių uniformos dalimi.

1 pav. Spenseris

Trumpą vyrišką ar moterišką švarką vadina nevietuviškos kilmės pavadinimu *spenseris* (angl. *spencer*; 1 pav.⁴). Šio pavadinimo atsiradimas siejamas su anglų politiko lordo Spenserio (George John Spencer, 1758–1834) pavarde: „Ekstravagantiškasis lordas J. Spenseris [...] prabangiame vakarėlyje patiria nesėkmę –

vienas jo frako skvernas atsiduria ugnyje. Bet išradingasis ponas nesutrunka ir čia pat nuplėšia likusią dalį. Po kelių dienų Anglija suseraga naujo švarko spencerio liga, ilgą laiką konkuravusio su fraku“ (Bitinaitė, Žigaitytė 2000).

Iš tikrinio žodžio atsirado drabužio pavadinimas *bleizeris* (angl. *blazer* < *blaze* „ryški spalva“, TŽŽ 2013: 112). Alvyda Jasilionytė nurodo, kad „tradiciškai bleizeris – tai medvilninis švarkas su daug spalvotų juostelių. Jis išpopuliarėjo kaip plaukiojimo drabužis. Buvo dėvimas su plokščia šiaudine skrybėle, angliškai vadinama *boater*. Šiandien tai kur kas rimčiau atrodantis drabužis, labiau tinkantis armijos aprangai, su

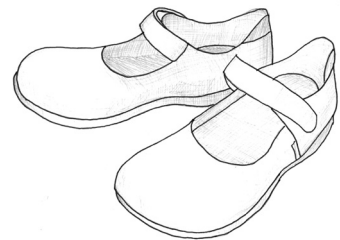
⁴ Ilustracijų autorius – Andrius Ganusauskas.

sportinėmis sagomis vienaeilame ar dvieilame modelyje“ (Jasilionytė 2014: 243–244). Šio drabužio pavadinimo kilmė siejama su laivo, kurio kapitonas vilkėjo tókiu švarku, 1837 m. pasitikdamas karalienę Viktoriją, pavadinimu „Blazer“.

Esama ir pavardinės kilmės avalynės pavadinimų. Klasikiniai batai su atviru suvarstymu ir prie batviršio priekinės dalies prisiūtomis šoninėmis detalėmis vadinami iš anglų kalbos gautu skoliniu **derbiai** (angl. *Derby shoes*). Batų pavadinimas siejamas su Anglijos grafo Derby (Edward Derby, 1799–1869), užsakiusio juos pagaminti, pavarde. Tokia avalynė dar vadinama kitu nelietuviškos kilmės pavadinimu – **bliukeriai** (angl. *Blucher shoes*). Šis sinoniminis pavadinimas taip pat pavardinės kilmės – iš tókius batus sukūrusio prūsų feldmaršalo Bliucherio (Gebhard Leberecht Blücher, 1742–1819), vedusio prūsų armiją į Vaterlo mūšį, pavardės. Stilistė Viktorija Koročina rašo, kad „tai atvirai suvarstomas derbių modelis, pasiūtas iš vieno odos gabalo. Jis labai panašus į derbius, tačiau skiriasi tuo, jog ir batviršis, ir šonai yra pagaminti iš vientiso odos gabalo, tuo tarpu derbiai pasiūti iš keleto atskirų odos gabalų“ (Koročina 2020). „Aiškinamajame aprangos terminų žodyne“ šie batai vadinami terminologiškai tikslesniu terminu *avalynė uždėtiniais šoneliais* (AATŽ 2014: 53). Abu pavadinimai įamžina asmenis, sukūrusius, avėjusius ir išpopuliarinusius šiuos batus.

Prancūzo batų dizainerio Lubuteno (Christian Louboutin, g. 1963) sukurti aukštakulniai raudonpadžiai bateliai vadinami **lubutenais**. Šis avalynės pavadinimas taip pat kilo nuo pavardės. Raudonas batų padas atsirado atsitiktinai, kai dizaineris, „norėdamas suteikti savo kurtai avalynei kažką naujo ir netikėto, vienos bendradarbės raudonu „Chanel“ nagų laku pabandė nulakuoti vienos aukštakulnių poros padą“ (Bulbenkaitė 2010). Naujųjų skolinių duomenų bazėje fiksuojamos formos *labutiniai* ir *louboutiniai*, Lietuvių kalbos naujažodžių duomenyne – *lubutenai*, *lobutenai*, *raudonpadžiai*. Terminologiniu požiūriu pavadinimas *lubutenai* būtų sistemiškesnis greta kitų nelietuviškos kilmės vientisinių avalynės pavadinimų, kilusių iš tikrinių žodžių. Pavadinimas *raudonpadžiai* sietinas su bet kokiais batais raudonu padu. Nors tai ir išskirtinė šių batų ypatybė, bet, kalbant apie Lubuteno batus, skolintas pavadinimas būtų tiksliausias ir mažiausiai klaidinantis.

Odiniai vaikų bateliai su dirželiu per keltį arba aplink kulkšnį, paprastai plokščiapadžiai, vadinami nelietuviškos kilmės žodžiu **meridžeinės** (2 pav.). Šie bateliai pavadinti pagal XX a. pr. dailininko Autkolto (Richard Felton Outcault) pieštų komiksų veikėjos Merės Džeinės (Mary Jane), avėjusios tokiais bateliais, vardą ir pavardę. Šiandien šie bateliai tapo įprasta ne tik vaikų, bet ir moterų avalyne. Apskritai aprangos pavadinimų, atsiradusių iš veikėjų pavadinimų, beveik nėra. Minėtinas nebent „Aiškinamajame aprangos terminų žodyne“ fiksuojamas aprangos detalės pavadinimas – *Piterio Peno apykaklė*

2 pav. Meridžeinės

(AATŽ 2014: 28). Apykklė pavadinta pagal garsiojo škotų rašytojo Džeimso Matju Bario (James Matthew Barrie) veikėjo Piterio Peno vardą ir pavardę.

Atvėsus orams, mėgstama vilkėti **kardiganą** (angl. *cardigan*, TŽŽ 2013: 394). Jo pavadinimo kilmė taip pat eponiminė, bet sietina ne su asmenvardžiu, o su titulu, atsiradusiu iš tam tikros vietovės pavadinimo. Manoma, kad jo šaltinis – anglų grafo Brunelio (James Brunell, 1797–1868) titulas *Kardigano grafas* (Kardiganas – Velso miestas). Pasakojama, kad ši drabužį po uniformomis vilkėjo britų kariai per Krymo karą, kad nesušaltų. Kadangi grafas buvo garsus to meto karo veikėjas, megztas drabužis imtas vadinti jo vardu (Cardigan 2009). Kita nuomonė: taip pavadinta todėl, kad grafas pats dažnai vilkėjo tokį megztinį be apykklės su sagomis priekyje (Freeman 2002).

Iš Česterfildo grafo (Philip Stanhope, 1694–1773) titulo pavadinimo pagal vietovę atsirado **Česterfildo paltas**. Šis vyriškas elegantiškas prigludęs paltas, paprastai su vėliūro ar atlaso apykakle, XIX a. pradžioje buvo išskirtinis ne tik dėl apykklės, bet ir dėl kirpimo. Yra teigiančių, kad pavadinimas atsiradęs ir kaip rinkodaros priemonė: siuvėjai taip paltą pavadinę siekdami drabužį išpopuliarinti, esą grafas ši paltą labai mėgo ir nešiojo – tai tikėtina, nes paltas sukurtas po grafo mirties (The Dreamstress 2012).

Esama aprangos pavadinimų, atsiradusių iš vietovardžių. Nuo XVI a. Normandijos salose žvejų ir jūreivių dėvėtas uždaras megztas džemperis vadinamas **gersniu** (angl. *guernsey*) – pavadinimu, kilusiu iš Didžiajai Britanijai priklausančios Gersnio (*Guernsey*) salos vardo. Kitu iš anglų kalbos gautu pavadinimu **džersis** (angl. *jersey* TŽŽ 2013: 198) vadinamas tiek megztas viršutinis drabužis, tiek megztinė medžiaga. Pavadinimas taip pat laikomas eponiminiu – atsirado iš Didžiajai Britanijai priklausančios Džersio salos, kur imtas gaminti šis audinys, vardo.

Yra ir daugiau drabužių pavadinimų, atsiradusių iš salų vardų. Šiltuoju metų laiku itin mėgstamos trumpos, dažniausiai kelius dengiančios aptemptos kelnės **kapriai** (angl. *Capri pants*). Ši drabužį 1945 m. sukūrė mados dizainerė Sonja de Lenart (Lennart) ir pavadino Italijai priklausančios Kaprio salos Viduržemio jūroje vardu, nes mėgo šioje saloje atostogauti (Muñoz 2023).

Moteriškas, labai atviras maudymosi kostiumėlis iš dviejų dalių – siaurutės liemenėlės ir nedidelių kelnaičių, beveik vienu metu sugalvotas prancūzų mados dizainerio Žako Heimo (Jacques Heim) ir jo konkurento inžinieriaus Luji Rearo (Louis Réard), vadinamas **bikiniu**. 1932 m. Heimas sukūrė dviejų dalių maudymosi kostiumėlį, kurį sudarė liemenėlė su raukiniais ir pūstos kelnaitės, ir pavadino „Atome“. Tuo metu tik nedaugelis moterų išdrįso tokį drabužį dėvėti. Po daugiau nei dešimtmečio, 1946 m., dizaineris dar kartą pristatė savo maudymosi kostiumėlį. Tais pačiais metais Rearas pristatė visuomenei dar mažesnę dviejų dalių maudymosi kostiumėlį, pavadintą **bikiniu**. Pavadinimas prigijo, bet jo kilmė mįslinga. Nuo 1946 m., kai tokie maudymosi kostiumėliai pasirodė Prancūzijos Rivjeros paplūdimiuose, jų poveikis (metaforine prasme) buvo kaip atominės bombos – sprogtamasis. Tikėtina ir tai, kad tokie drąsūs

maudymosi kostiumėliai buvo panašūs į Bikinio saloje moterų dėvėtus dar iki branduolinių bandymų. Taigi, šis pavadinimas sietinas su nedidelės išskirtinės Bikinio salos Ramiajame vandenyne vardu.

Kiek kitokios kilmės sportinių batelių medžiaginiu viršumi ir guminiiais padais pavadinimas **konversai** (angl. *Converse shoes*). Jis atsirado iš tikrinio amerikiečių bendrovės pavadinimo „Converse“. Skiriamasis šių sportinių batelių ženklas – penkiakampė žvaigždė. Kartais vartojamas deminutyvinis pavadinimas *konversiukai*. Su priesaga *-ukas* yra ir daugiau avalynės pavadinimų, pavyzdžiui, *aulinukai, sportukai, startukai, inkariukai* ir kt.

Eponiminiu pavadinimu **inkariukai** vadinami tvirto audinio sportiniai bateliai guminiiais padais. Taip jie pavadinti pagal 1933 m. Kaune įkurto „Inkaro“ fabriko, kuriame buvo gaminama įvairi guminė avalynė – botai, kaliošai ir sportiniai batai, pavadinimą.

Tiek vyrams, tiek moterims skirti batai, kurių vidus gaminamas iš vilnos, leidžiančios bate cirkuliuoti orui ir saugančios kojas nuo temperatūros pokyčio, vadinami ne-lietuviškos kilmės pavadinimu **ugai**. Šis avalynės pavadinimas kildinamas iš australų firmos pavadinimo „Ugg“ (plg. angl. *Ugg boots* „negražūs, bjaurūs batai“).

Prekės ženklo „Croc“ guminis apavas vadinamas svetimos kilmės žodžiu *kroksai* (angl. *crocs*). Žodis prigijo ne tik šios firmos avalynei, tačiau ir bet kokioms klumpaitėms storu, dažniausiai guminiu, padu, taip pat bet kokiems guminiams įsispiriamiesiems batams pavadinti. VLKK konsultacijų banke pateikiama daugiau atitikmenų: *sodo batai, laisvalaikio batai ir paplūdimio batai*. Lietuvių kalbos naujažodžių duomenyne fiksuojami pavadinimai *kiaurabačiai, kiaurakaliošiai, skylėtbačiai*. Avalynės pavadinimai, atsiradę iš bendrovių tikrinių pavadinimų, šiaip jau yra reti.

Esama ir metaforinių aprangos pavadinimų. Jie atsiradę analogijos pagrindu, kai tam tikro daikto ar reiškinių pavadinimas perkeliamas aprangos daiktui ar reiškiniui. Štai apspaudžiančios siaurėjančios moteriškos kelnės, populiarios nuo XX a. 6 dešimtmečio, šiek tiek panašios į jau aptartus *kaprius*, tik ilgesnės, vadinamos **cigaretėmis** (angl. *cigarette pants*).

Smailiosiai bateliai plonais išlenktais 3,5–4,75 cm kulniukais vadinami metaforiniu pavadinimu **katyčių kulniukai** (angl. *kitten-heel*). Šis dvižodis pavadinimas rastas mados stilistės, dizainerės ir tinklaraštininkės Lauros Mizgirytės-Latour knygoje „10 auksinių mados raktelių ieškančiai savo stiliaus“. Pavadinimo dėmuo *katyčių* siejamas su paauglėmis, kurios dar negali nešioti aukštakulnių, o šių batų kulniukas žemesnis, vadinasi, patogesnis. Pavadinimas nėra stilistiškai neutralus, jam neturime tikslaus atitikmens.

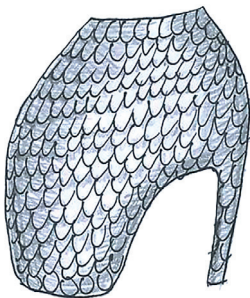
Batai, kurių pakulnis labai aukštas ir kuriais apsiavus sunku vaikščioti ar net galima pargriūti, metaforiškai vadinami **batais žudikais** (angl. *killer shoes*). Pavadinimas, kaip nurodoma Naujažodžių duomenyne, vartojamas laisvuosiuose stiliuose, kalbant apie vieną iš daugelio aukštakulnės avalynės rūšių. „Aiškinamajame aprangos terminų

žodyne“ jo nėra. Naujažodžių duomenyne dar fiksuotas šios avalynės pavadinimo sinonimas *kileriai*, interneto terpėje galima rasti juos vadinant *aukštakulniais-žudikais*.

Moteriški batai labai aukštu pakulniu vadinami ne tik *batais žudikais*, bet ir **taksi batais** (angl. *taxi shoes*). Pavadinimas greičiausiai pažodžiui išsiverstas iš anglų kalbos. Internetinis šnekamosios kalbos žodynas „Urban Dictionary“ jį aiškina taip: kadangi tai nepraktiška ir nepatogi ilgai vaikščioti avalynė, ją avintiems reikia kviesti taksi. Tókius batus dažnai renkasi įžymybės. Variantiški pavadinimai *taksi batai* ir *batai žudikai* rodo, kad aukštakulnių batų yra įvairių rūšių ir tam tikrais atvejais norima tokią avalynę pavadinti kitaip.

Metaforinės kilmės ir pavadinimas **gladiatoriai**. Juo, kaip rašoma Naujažodžių duomenyne, vadinami vasariniai karpyti ar suvarstomi ilgauliai bateliai atviromis nosimis. „Aiškinamajame aprangos terminų žodyne“ randame dvižodį pavadinimą *gladiatoriški sandalai* „plokščiapadžiai sandalai su keliais plačiais skersai pėdą ir vienu ar keliais aplink staibį einančiais dirželiais“ (AATŽ 2014: 355). Senovės Romoje šie sandalai buvo svarbi gladiatorių aprangos dalis – jie atliko apsauginę funkciją. Šiandien, Lauros Mizgirytės-Latour manymu, tai nepakeičiama „vasaros ir hipiško-bohemiško stiliaus“ avalynė (2016: 297). Nors Romos imperija žlugo ir sandalų gamybos menas kuriam laikui išnyko, akivaizdu, kad gladiatorių avalynė atgimė XX a. mados pasaulyje. Kaip rašoma mados žurnale „Vogue“, gladiatorių stiliaus avalynė su dirželiais per visą koją ant podiumų pasirodė apie 1960-uosius ir išliko madinga visą 7 dešimtmetį, vėliau jų populiarumas kiek sumenko ir vėl atgimė XXI a. pradžioje (Fashion Archives 2017). Laura Mizgirytė-Latour savo „Mados žodynėlyje“ teikia lietuvišką *gladiatorių* atitikmenį *dirželinės basutės* (2016: 297); toks pavadinimas atspindi terminologiškai svarbią avalynės ypatybę – dirželius. Internetė dar randame vadinant tiesiog *gladiatoriaus batais*.

Lietuvių kalbos naujažodžių duomenyne fiksuojamas įdomus avalynės pavadinimas, siejamas ne su asmeniu, o su gyvūnu. Grioždiškos formos, nepatogūs aukštais išlenktais kulnais batai, rankomis išdrožti iš medžio, skirti vaikščioti podiumu, vadinami žodžiu **armadilai** (angl. *armadillo boots*) (3 pav.). Tai skolinys iš ispanų ar italų kalbos žo-

3 pav. Armadilai

džio *armadillo*, reiškiančio „šarvuotis“. Išskirtinę avalynę 2009 m. sukūrė britų mados dizaineris eksperimentuotojas Makvinas (Lee Alexander McQueen, 1969–2010).

Kai kada avalynė pavadinama pagal nosies formą: **kvadratnosiai**, **skeltanosiai** (šių nykštys atskirtas nuo kitų pirštų, panašūs į japonų kojines tabes).

Aprangos pavadinimų pasaulyje, kaip rodo aptarti pavyzdžiai, vyksta natūrali raida. Jų atsiradimą gali lemti ne kalbinės, o visai kitos priežastys – socialinės, kultūrinės, istorinės, poreikis ar noras įamžinti tam tikrus asmenis, vietoves, bendroves ir pan. Vieni pavadinimai paplinta,

o kiti pavartojami vos po kartą, prireikus įvardyti neįprastą ar naują aprangą. Tai natūralus visos kalbos reiškiny, rodantis, kad kartais esamų žodžių ar turimų aprangos pavadinimų neužtenka. Ypač informatyvūs eponiminės kilmės aprangos pavadinimai. Tai tarsi tam tikras kalbinis ir kultūrinis paveldas ateinančioms kartoms. Taigi, aprangos pavadinimų pasaulis – savitas ir besikeičiantis, kartu – paprastas ir nepaprastas.

Literatūra

- AATŽ 2014: S. A. Ratautas, E. Strazdienė, A. Gulbinienė. *Aiškinamasis aprangos terminų žodynas: daugiau nei 6000 terminų lietuvių, anglų, vokiečių, prancūzų ir rusų kalbomis*. Kaunas: Technologija.
- Bitinaitė R., Žigaitytė A. 2000: Iškalbingas kostiumas, *Muzikos barai* 1–2, 8–12. Internetu randama pagal pavadinimą.
- BLKŽe: *Bendrinės lietuvių kalbos žodynas* (rengiamas), vyr. redaktorė D. Liutkevičienė. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, prieiga internete: ekalba.lt/bendrinės-lietuvių-kalbos-zodynas/
- Bulbenkaitė D. 2010: Mados žodynelis | Ką reiškia..., *Spintosguru.lt*
- Cardigan 2009, prieiga internete: <https://www.worldwidewords.org/qa/qa-car5.htm>
- Charles Macintosh and his Famous Coat, prieiga internete: <https://artsandculture.google.com/theme/charles-macintosh-and-his-famous-coat/SwLSEIbM4qLrIg?hl=en>
- Fashion Archives 2017: *A Look at the History of Gladiator Shoes*, prieiga internete: <https://startupfashion.com/fashion-archives-a-look-at-the-history-of-gladiator-shoes/>
- Freeman Morton S. 2002 (1997): *A New Dictionary of Eponyms*. Oxford University Press, prieiga internete: www.oxfordreference.com/display/10.1093/acref/9780195093544.001.0001/acref-9780195093544
- Gallifet, prieiga internete: <https://fashiontonpost.com/gallifet/>
- Jasilionytė A. 2014: *Dalykinės išvaizdos vadovas*. Vilnius: Tyto alba.
- Koročina V. 2020: *Ar žinote, kokius batus avite? Pasitirinkite, mados ekspertė parengė jums atmintinę*. Internetu randama pagal pavadinimą.
- LKNDe – R. Miliūnaitė, A. Aleksaitė. *Lietuvių kalbos naujažodžių duomenynas* [tęstinis internetinis žinynas nuo 2011 m.], prieiga internete: ekalba.lt/naujazodziai/naujienos
- Mizgirytė-Latour L. 2016: *10 auksinių mados raktelių ieškančiai savo stiliaus*. Vilnius: Alma littera.
- Muñoz E. 2023: *The history of capri pants, the design that encouraged women around the world to forget skirts and dresses*, prieiga internete: <https://english.elpais.com/culture/2023-09-02/the-history-of-capri-pants-the-design-that-encouraged-women-around-the-world-to-forget-skirts-and-dresses.html>
- NSDB: *Naujųjų skolinių duomenų bazė*. Parengė Lietuvių kalbos instituto Sociolingvistikos skyrius, prieiga internete: <http://nsdb.sociolingvistika.lt/>
- Rimkutė-Ganusauskienė A. 2023a: *Aprangos pavadinimai: XXI amžiaus 2-ojo dešimtmečio šaltinių pagrindu*. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, prieiga internete: <https://doi.org/10.35321/e-pub.70.aprangos-pavadinimai>
- Rimkutė-Ganusauskienė A. 2023b: *Eponiminiai aprangos terminai* Aiškinamajame aprangos terminų žodyne, *Terminologija* 30, 122–141, prieiga internete: <http://doi.org/10.35321/term30-6>
- The Dreamstress 2012: *Terminology: What is a chesterfield coat?*, prieiga internete: <https://thedreamstress.com/2012/01/terminology-what-is-a-chesterfield/>
- TŽŽ 2013: *Tarptautinių žodžių žodynas*, red. taryba: A. Kaulakienė ir kt. Vilnius: Alma littera.
- Urban Dictionary*, prieiga internete: www.urbandictionary.com
- Valstybinės lietuvių kalbos komisijos konsultacijų bankas, prieiga internete: www.vlkk.lt/konsultacijos
- VLEe: *Visuotinė lietuvių enciklopedija*, prieiga internete: www.vle.lt